

PÖYTÄKIRJA

Ilmastopaneelin toukokuun kokous

Aika: 20.5.2014, klo 12:00–16:30

Paikka: Tieteiden talo (Kirkkokatu 6), sali 309

Paikalla:

Paneelin jäsenet: prof. Markku Ollikainen (pj), Helsingin yliopisto, tutkimusprof. Miimu Airaksinen, VTT, yliopistolehtori Hannele Cantell, Helsingin yliopisto, prof. Sirkku Juhola, Aalto yliopisto, prof. Marja Järvelä, Jyväskylän yliopisto, prof. Markku Kanninen, Helsingin yliopisto, prof. Kai Kokko, Lapin yliopisto, tutkijatohtori Heikki Liimatainen, Tampereen teknillinen yliopisto, prof. Pirjo Peltonen-Sainio, MTT, prof. Jyri Seppälä, Suomen ympäristökeskus, prof. Sanna Syri, Aalto yliopisto, prof. Timo Vesala, Helsingin yliopisto.

Sihteeristö: ylitarkastaja Pirkko Heikinheimo, ympäristöministeriö, ylitarkastaja Bettina Lemström, työ- ja elinkeinoministeriö, tohtorikoulutettava Sanna Lötjönen, Helsingin yliopisto, EU-erityisasiantuntija Jussi Soramäki, valtioneuvoston kanslia, viestintäasiantuntija Riikka Lamminmäki, ympäristöministeriö.

Vierailijat: Ministeri Ville Niinistö, ympäristöministeriö, valtiosihteeri Marja Rislakki, työ- ja elinkeinoministeriö.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12:08.

2. Asialistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Työjärjestys hyväksyttiin.

3. Ilmastopaneelin tehtävänanto ja panelistien esittäytyminen

Paneelin toiminnasta tehtiin arvio viime kaudella: paneelin vaikuttavuutta tulisi kehittää, toimintaa tulisi suunnata enemmän ulospäin ja liittää ilmasto ja energiapolitiikan prosesseihin, monitieteisyyttä tulisi korostaa

Puheenjohtaja esitteli paneelin tavoitteita ja tehtäviä. Keskeisenä tavoitteena on tutkimuksen ja politiikan vuoropuhelun vahvistaminen. Lisäksi paneelin tulee edistää julkista keskustelua tutkimustiedosta, neuvoa energia- ja ilmastopolitiikan ministeriryhmää ja seurata ilmasto- ja energiapolitiikan toimeenpanoa ja johdonmukaisuutta. Selvityksiä voidaan tehdä paneelin oman valinnan tai ministeriöiden pyyntöjen perusteella. Paneelin viestintää tulee kehittää ja vahvistaa vuorovaikutusta ilmasto- ja energiapolitiikan valmistelun kanssa. Paneelin tulee raportoida vähintään kerran vuodessa ilmasto- ja energiapolitiikan ministerityöryhmälle.

Puheenjohtaja ja sihteeristö huolehtivat tiedonkulusta ja vuorovaikutuksesta tutkimuksen kannalta keskeisten tahojen kanssa.

Panelistit ja sihteeristö esittäytyivät.

4. Paneelin järjestäytyminen, varapuheenjohtajan valinta

Kokousten välillä toiminnan tulee olla aiempaa aktiivisempaa ja tilanteisiin on pystyttävä reagoimaan nopeammin. Varapuheenjohtajia päätettiin valita kaksi ja heidän tulisi olla valmiita osallistumaan kokouksiin paneelin varsinaisten kokousten välillä. Varapuheenjohtajien valintaan palataan kohdassa 10.

5. Käynnissä olevien hankkeiden tilanne ja kevään muut tapahtumat

Paneelin ensimmäisen kauden viimeisen kokouksen jälkeen on tapahtunut paljon ja näitä tapahtumia käytiin läpi.

a. Maatalous

Maatalouden ilmastopolitiikka –hankkeessa järjestettiin kaksi varsinaista tilaisuutta, joissa kuultiin päivän politiikassa toimivia ja ministeriön valmistelevan tahon henkilöitä. Hankkeen raportin julkistamistilaisuudessa oli mukana europarlamenttiehdokkaita, jotka vastasivat kysymyksiin. Hankkeesta on tehty yliökirjoituksia ja tieteellisiä julkaisuja on tulossa.

b. Musta hiili

Torstaina 22.5. klo 10:30 järjestetään tilaisuus hankkeesta; mitä nokikysymys tarkoittaa. Hankkeen tuloksena saadaan uusi dimensio hillittäviin asioihin, mitä on merkittävä asia.

c. Rakennettu ympäristö

Raportin julkistusaikataulu on vielä auki. Hankkeessa toteutettiin työpaja, jossa alan toimijoiden kanssa hahmoteltiin polkua 2050 tavoitteisiin; mitä toimenpiteitä eri toimijat tekisivät.

d. Kulutuksen päästöt

Pääsiäisen jälkeen pidettiin pieni tiedotustilaisuus käsitteistöön liittyen.

Aiheista keskusteltiin.

e. IPCC:n ilmastojohtaja Rajendra Pachaurin tapaaminen to 12.6. klo 12–15

Tulevaisuuden tutkimuksen seura järjestää workshopin/konferenssin ja järjestäjät ovat tarjonneet paneelille tilaisuuden tavata IPCC:n ilmastojohtaja Pachaurin. Päätettiin, että tapaamiseen osallistuvat Kanninen, Juhola ja Järvelä.

Samana aamupäivänä on Tiekartta2050-tilaisuus Säätytalolla. Seppälä osallistuu mahdollisesti tilaisuuteen.

6. Kansainvälisen ja kotimaisen ilmasto- ja energiapolitiikan valmistelu ja aikataulu (katsaukset ministeriöistä klo 12:45–13:45)

a. Ministeri Ville Niinistö

Ministeri Niinistö kertoi ilmasto- ja energiapolitiikan valmistelusta ja aikataulusta Suomessa ja kansainvälisesti. Nykyisen hallituksen toimintakauden aikana keskustelussa on ollut EU:n 2030-paketti, Pariisin ilmastopöytäkirja ja vähähiilitiekartat 2050.

Ministerille esitettiin kysymyksiä ja aiheista keskusteltiin.

b. Valtiosihteeri Marja Rislakki

Valtiosihteeri Rislakki puhui viidestä pääasiasta: tiekartta 2050, EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan kehitys 2030, nesteytetyn maakaasun merkitys jatkossa Suomessa, ydinvoiman periaatepäätöksen käsittely ja sähkön pientuotannon edistäminen.

Valtiosihteerille esitettiin kysymyksiä ja aiheista keskusteltiin.

7. Meet the Panel –tilaisuus eduskunnassa ke 28.5. klo 10:30–14:00

Tilaisuuden tarkoituksena on tehdä paneelia tunnetuksi päätöksentekijöille. Keskusteltiin tilaisuuden aikataulusta ja käytännönjärjestelyistä. Päätettiin tilaisuudessa pidettävien tietoisuuksien aiheet ja esittäjät. Paneeli hyväksyi viestintätoimisto Hill+Knowltonin käytön tämän tilaisuuden ja Musta hiili –raportin julkistamisen yhteydessä.

8. Lähetekeskustelu toimintasuunnitelmasta

Tärkeintä on seuraavan 1,5 vuoden toiminnan suunnittelu. Hyväksi havaittua toimintatapaa jatketaan: hankkeet, näitä työstävät ryhmät, raportit. Mietittiin, mitä teemoja kannattaisi ottaa käsittelyyn.

a. Hankkeet (ehdotuksia:) Sopeutuminen; Nielut; Cleantech, liikenne.

Keskusteltiin ehdotuksista. Viime kaudella hanke sopeutumisesta jäi toteutumatta ja sitä lähdetään nyt miettimään tarkemmin.

b. Vierailu Britannian ilmastopaneeliin

Tämä jäi viime kaudella tekemättä ja vierailua kannattaisi miettiä.

c. Strategisen tutkimuksen määrärahat

VNK:n strategisen tutkimuksen määrärahoissa on varattu rahaa päätöksentekoa tukevaan tutkimukseen. Ilmasto- ja energiasiat ovat esillä useissa teemoissa. Ilmastopaneeli voi paneelina osallistua EU2030-teeman hakuun (tämä pyritään kirjaamaan hakutekstiin). Keskusteltiin paneelin ja hankkeiden rahoituksesta.

Avattiin lähetekeskustelu tulevan kauden toiminnasta:

Mietittiin paremman yhteyden luomista kansalaisjärjestöihin.

Blogien kirjoitusta jatketaan, mutta näistä ja muista paneelin asioista kannattaisi myös twiitata, jotta saavutettaisiin suuri yleisö.

Sopeutuminen hankeaiheena on kiinnostava. Sen strategiassa ei tarkastella mitään varsinaisia toimia vaan vastuu on kaikilla, mitä tämä käytännössä tarkoittaa.

Rahoitusta haettaessa tulisi korostaa, ettei paneeli kilpaile rahoituksesta tutkimuslaitosten kanssa.

Kesäkuun kokouksessa on tarkoitus tehdä konkreettisia päätöksiä ja saada hankkeita alulle.

- d. Tärkeitä päivämääriä: Bonn 2014 -Pariisi 2015; YK kestävä kehitys; syyskuu 2015 nielukokous

9. Tiedotus

- a. Viestintäyrityksen valinta

Keskusteltiin viestintäyrityksen valinnasta ja tarjouspyynnön yksityiskohdista.

- b. Paneelin raporttien tiivistelmien käännökset (englanti ja ruotsi)
- c. Toimintaperiaatteet ja tehtävät paneelin internetsivulle

Paneelin valitsema viestintätoimisto tekee käännökset sekä lisää tiedot internetsivulle.

10. Varapuheenjohtajan valinta

Varapuheenjohtajiksi valittiin Marja Järvelä ja Sirkku Juhola.

11. Muut mahdolliset asiat

Keskusteltiin paneelin jäsenistössä tapahtuneesta vaihdoksesta.

12. Seuraavat kokoukset

- a. kesäkuun kokous 16.6. klo 12–16 Gardenia, Viikki
- b. elokuu: to 28.8. tai ti 19.8. klo 12
- c. lokakuu: ke 29.10. klo 12
- d. joulukuu. to 4.12. tai 11.12. klo 12

Paikat ilmoitetaan myöhemmin.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:57.